

Celem proponowanego projektu jest odtworzenie układu zabudowy antycznego miasta Nea Paphos, położonego u południowo-wschodnich wybrzeży Cypru, wpisanego na listę dziedzictwa UNESCO od 1980 r. Miasto założone zostało na przełomie IV/III w. p.n.e. i pełniło w starożytności funkcję głównego ośrodka (stolicy) wyspy. Efektem tego, stało się przedmiotem zainteresowań wielu współczesnych badaczy z różnych krajów. Istotną rolę odegrali w historii badań Pafos również archeolodzy z Polski, odkrywający już od 1965 r. pozostałości bogatej dzielnicy rezydencjonalnej, zwanej Maloutena, a od 2011 r. reprezentacyjnego placu w centrum miasta - Agory. W 1990 r., warszawska badaczka, J. Młynarczyk, opublikowała bardzo istotne z punktu widzenia archeologii i urbanistyki miasta wyniki badań, w ramach których, w oparciu o odkryte pozostałości budynków i ulic, zaproponowała rekonstrukcję planu antycznego miasta Nea Pafos. Niemal 30 lat od publikacji tego opracowania, konieczna jest weryfikacja poprzednich ustaleń w oparciu o nowe odkrycia oraz technologie precyzyjnego obrazowania, którymi dysponuje dzisiejsza archeologia. Projekt ma na celu zbudowanie interdyscyplinarnego zespołu badawczego, złożonego z przedstawicieli dziedzin takich jak archeologia, geofizyka, architektura oraz specjalistów od badań teledetekcyjnych, modelowania proceduralnego i analiz przestrzennych. Zespół ten, na podstawie dotychczasowych informacji zebranych w oparciu o kwerendę źródłową oraz nowych danych pozyskanych w trakcie realizacji projektu, podejmie się rekonstrukcji układu ulic i budowli funkcjonujących na terenie antycznej Pafos w różnych okresach historycznych ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Malouteny i Agory. Ponadto zespół archeologów z udziałem specjalistów od analizy zabytków archeologicznych, przed wszystkim ceramiki i monet, które pozwalają datować pozostałości archeologiczne, przeprowadzi badania weryfikacyjne dotychczas badanych nawarstwień oraz wykona nowe badania sondażowe w wybranych miejscach. Celem tych ostatnich będzie dostarczenie brakujących informacji niezbędnych do odtworzenia pierwotnego układu zabudowy miasta oraz ustalenie momentu ewentualnych przemian i przesunięć w układzie ulic i kwartałów zabudowy spowodowanych przebudowami bądź zniszczeniami. Rezultatem zintegrowanych wyników badań będzie rekonstrukcja krajobrazu miasta i zabudowań w postaci modeli 3D. Uzyskane rekonstrukcje 3D zostaną poddane następnie analizom przestrzennym celem ustalenia zależności pomiędzy układem zabudowy i ulic a funkcjonowaniem miasta w rozumieniu widoczności, przepływu ludności, potencjalnej liczby mieszkańców etc. Proponowany projekt wdraża metodykę nowatorską dla Cypru, z sukcesem stosowaną jednak na innych stanowiskach archeologicznych w Basenie M. Śródziemnego. Rekonstrukcja antycznej zabudowy miasta Nea Pafos i odtworzenie pierwotnego planu miasta będzie ważnym uzupełnieniem dotychczasowych badań, pozwalającym spojrzeć na miasto z zupełnie nowej perspektywy, odsłaniającej jego rzeczywiste rozmiary i sposób funkcjonowania, dając jeszcze lepsze wyobrażenie o życiu starożytnych.